

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi
pirha.fi

Pöytäkirja
23.8.2023

PirSote -ja PirKoti -hankkeiden ohjausryhmät + muut hankkeet

Aika 23.8.2023, klo 10.00–12.00

Paikka Teams-kokous

Osallistujat

Kuosmanen Taru, puheenjohtaja

Seppälä Jussi, Sihteeri

Halme Eeva

~~Juurikkala Virva~~

Karjalainen Jukka (Poistui kokouksesta klo 10.30)

Kinnunen Juha

Koivisto Sari

Nikkarinen Leena-Kaisa

Parikka Heli

Pelttari Titta

Raunio Unto

Salkoaho Tuukka

~~Salo-Lehtinen Niina~~

Torppa-Saarinen Eeva

Tryyki Päivi

~~Tuominen Tuula~~

Poissaolijat

Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja on asialistan liitteenä (Liite 1).

Päätösesitys: Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja.

Päätös: Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

Asialistan hyväksyminen/lisäasiat

Kokouksen asialista liitteineen on lähetetty viikkoa ennen kokousta osallistujille.

Päätösesitys: Hyväksytään kokouksen asialista.

Päätös: Hyväksyttiin kokouksen asialista.

1. PirKOTI- Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut iäkkäille Pirkanmaalla

Hankepäällikkö Anna-Stiina Salminen esittelee iäkkäiden kotona asumista tukevien palveluiden kehittämishankkeen (PirKOTI) tavoitteita, etenemistä, toteutusta ja tuloksia.

Päätösesitys: Merkitään esitys tiedoksi. Jatkovalmistelussa huomioidaan ohjausryhmän linjaukset.

Päätös: Merkittiin esitys tiedoksi. Ohjausryhmä toi huomiona esiin:

Hanketoiminta on nivoutunut paremmin yhteen linjoilla tapahtuvaan kehittämiseen.

2. Vammaispalvelut

Hankepäällikkö Tiina Forssell esittelee PirSOTE-hankkeen sosiaalihuollon vammaispalveluiden osuuden tavoitteita, etenemistä, toteutusta ja tuloksia (Liite 2).

Päätösesitys: Merkitään esitys tiedoksi. Jatkovalmistelussa huomioidaan ohjausryhmän linjaukset.

Päätös: Merkittiin esitys tiedoksi. Ohjausryhmä toi huomiona esiin:

Tuetun asumisen kartoitusta on tehtävä mahdollisimman vaikuttavan kehittämisen varmistamiseksi sekä päällekkäisen työn tekemisen välttämiseksi.

Liikkumisen tuen yksikön tiedotuksessa voidaan hyödyntää kehittämisen omia viestijöitä, jotka ovat osana päivittäisviestintää.

3. Perustason mielenterveys- ja päihdetyön toimintamalli kohtaamisen tueksi (Poimi) -hanke

POIMI, poikkeaa MIELIPOINTTIIN- hanketta toteutettiin 1.10.2020 - 31.12.2022 Ylöjärven kaupungissa ja ajalla 1.1.2023- 30.6.2023 Pirkanmaan hyvinvointialueella. Hankkeessa toimivat hankepääällikkö ja kaksi hanketyöntekijää. Hanketta rahoitettiin STM:n valtionavustuksella Suomen kansallisen mielenterveysstrategian toimeenpanoon 214 440 euroa ajalle 1.10.2022- 31.12.2022 ja jatkohankerahoitusta 68 000 euroa ajalle 1.1.2023- 30.6. 2023. Avustuksella voitiin kattaa enintään 80 % toiminnan valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista.

Hankkeen tavoitteena oli:

1. Lisätä kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla matalan kynnyksen palveluohjausta ja tukea mielenterveys- ja päihdeasioissa,
2. vähentää yksinäisyyttä ja mahdollistaa yhteistä toimintaa,
3. lisätä mielenterveysosaamista ja ymmärrystä mielenterveydestä voimavarana sekä parantaa kohderyhmän tietoutta eri hoito- ja palvelumahdollisuuksista,
4. tuoda järjestöt osaksi tulevaisuuden sote-keskuksen ja mielenterveyspalveluiden normaalia toimintaa.

Hankkeessa perustettiin terveysasemalle matalan kynnyksen tukipiste, Mielikioski ja kehitettiin Mielikioskitoimintamalli (Innokylä). Mielikioskilta jalkauduttiin kaupungin jo olemassa oleviin palveluihin (lähitorit, perhekahvilat, kauppakeskus, digitaaliset palvelualustat, kuten hyvinvointia arkeen -verkkosivusto ja sähköinen perhekeskus).

Tehdyn koulutussuunnitelman mukaisesti järjestettiin kuntalaisille ja kunnan eri sektoreiden työntekijöille Mielenterveyden ensiapu® ja Nuoren mielen ensiapu® koulutuksia.

Mielikioskitoimintamalli sisältää yhteistyötä järjestöjen kanssa, mikä mahdollistaa myös vertaistuen mielen hyvinvoinnin vahvistamiseksi mielenterveysosaamisen lisäämiseksi.

Keskeiset tulokset

- Kahden toimintavuoden aikana yhteydenottoja yhteensä noin 1250.

- Yhteydenotoista 55 % oli käyntejä, 29 % puheluita ja 16 % chatteja.
- Yhteydenottajista 25 % ei tarvinnut yhteydenoton jälkeen ohjausta jatkopalveluihin lainkaan.
- Tieto siitä, että voi ottaa yhteyttä uudelleen kannatteli ja riitti monille yhteydenottajille.
- Yhteydenottajista 35 %:lle riitti yhteydenotto uudelleen Mielikioskille.
- Järjestöjen toiminnasta kerrottiin asiakkaille systemaattisesti.
- Vertaistapaamisia järjestettiin 48, vertaisten taustajärjestöinä Mielenterveysomaiset Pirkanmaa FinFami ry, Tampereen A-kilta ry, Mielen ry, Kipu ry ja Käpy ry
- Mielenterveyden Ensiapu® -koulutuksia järjestettiin yhteensä 13
- Koulutuksiin osallistui yhteensä 116 henkilöä

Mielikioskitoimintamalli vastaa Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpanosuunnitelman Kärki 2:n tavoitteisiin: Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut integroimalla sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita ja uudistaa mielenterveyshäiriöiden hoito- ja palveluketjua tarjoamalla kynnyksetöntä pääsyä mielenterveyspalveluihin.

Toimintamalli vastaa kestävästi kasvavaan palvelutarpeeseen;

- Parantamalla asiakasohjausta sekä panostamalla päällekkäisen kysynnän parempaan hallintaan sen vähentämiseksi
- Kehittämällä aika- ja paikkariippumattomia ratkaisukeinoja vähentämään päivystyspalveluita (digitaaliset palvelut, vanhemman chat ja oma-apu applikaatio enjaksa.fi)
- Hyödyntämällä kokemusasiantuntijoita ja ottamalla läheiset vahvemmin mukaan palvelutuotannossa
- Lisäämällä tiedonkulkua ja moniammatillista yhteistyötä

Palvelujohtaja Paula Pasanen-Aro esittelee POIMI-hanketta (Liite 3.)

Päätösesitys: Merkitään esitys tiedoksi. Jatkovalmistelussa huomioidaan ohjausryhmän linjaukset.

Päätös: Merkittiin esitys tiedoksi. Ohjausryhmä toi esiin:

Tulee varmistaa, kulkevatko mielenterveyden kehittäminen ja hankkeet käsi kädessä ja saadaanko toimintaa sillattua linjan toimintaan. Huolehditään, että hankkeen tuloksia saadaan hyödynnettyä koko hyvinvointialueen palveluissa ja toiminnassa.

Oikeanlainen työjako ja resurssien hallinta ovat ensisijaisia asioita mielenterveyden palveluiden kasvaneeseen kysyntäpaineeseen. Jatkovalmistelussa pohdittava mielenterveyden ammattilaisten resurssien riittävyyttä esimerkiksi lähitoripisteillä. Yhtenä vaihtoehtona pohdittava voidaanko perehdyttää jo valmiiksi lähitorilla työskentelevää henkilöstöä.

Selvitystyöryhmä järjesti 22.8. Metsossa kutsuseminaarin miepä-järjestöille. Yhtenä lopputulemana oli, että mielenterveys- ja päihdejärjestöjen toiminnan vahvempaa tarjontaa sote-keskusten asiakkaille tulee valmistella eteenpäin.

4. Pakolaisten mielenterveystyön vahvistaminen sektorirajat ylittävällä yhteistyöllä (PASEK) -hanke

Väestötutkimusten mukaan joillakin ulkomaista syntyperää olevilla on huomattavasti enemmän mielenterveysongelmia kuin koko väestössämme keskimäärin. Ukrainan kriisin myötä pakolaisten virta Suomeen on kiihtynyt, minkä myötä valtakunnallinen tarve pakolaisia kohtaavien ammattilaisten mielenterveysosaamisen syventämiselle lisääntyi entisestään.

Kansallista mielenterveysstrategiaa toteuttavan Pakolaisten mielenterveystyön vahvistaminen sektorirajat ylittävällä yhteistyöllä (PASEK) hanke toteutettiin kolmen yliopistosairaalan ja Mieli ry:n kesken STM:n valtionavustuksen tuella 2021-2023. Pirkanmaalla hanke toteutettiin Pakolaispsykiatrian poliklinikan ympärillä ja hankkeeseen palkatun alueellisen asiantuntijan toteuttamana sekä THL:n kansallisen osaamiskeskusverkoton tukemana. Hanke tuotti koulutuksia, työpajoja

ja materiaalia, joilla edistettiin ammattilaisten valmiuksia vastata maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden ja heidän perheiden mielenterveystarpeisiin. Toiminta jatkuu hankkeen päätyttyä Pirkanmaalla pakolaispsykiatrian poliklinikalle nimetyin yhteyshenkilön koordinoimana,

Koordinointipäällikkö Juha Ahonen ja osastonhoitaja Maija Vuorinen esittelevät PASEK-hanketta (Liite 4.)

Päätösesitys: Merkitään esitys tiedoksi. Jatkovalmistelussa huomioidaan ohjausryhmän linjaukset.

Päätös: Merkittiin esitys tiedoksi. Ohjausryhmä toi esiin:

Pidetään hanke olennaisesti mukana jatkotyössä osana suurta mielenterveystyön kokonaisuutta.

5. PirSOTE- ja PirKOTI-hankkeiden loppuraportointi

PirSOTE- ja PirKOTI-hankkeet päättyvät vuoden 2023 lopussa. Hankkeiden rahoituspäätösten mukaisesti hankkeiden tulee

- 1) Raportoida hankkeen etenemisestä valtionhallinnon Hankesalkku-palveluun STM:n erikseen määrittelemällä tavalla:
 - Tiivis raportti hankkeen keskeisistä tuloksista sekä hyvistä toimintakäytännöistä viimeistään 28.2.2024
- 2) Laatia loppuraportointi Innokylään 28.2.2024 mennessä
- 3) Laatia selvitys valtionavustuksen käytöstä Lounais-Suomen AVlin 30.6.2024 mennessä
 - Hankehallinnoija kokoaa kaikkien toteuttajien osalta, osatoteuttajat toimittavat oman selvityksensä hankehallinnoijalle
- 4) Oma-arviointiraportti
 - Oma-arviointiraportti ja tiivistelmä Innokylään 12.1.2024 mennessä
 - Mukaan kuvio sote-keskuksen mallinnuksesta
- 5) THLn arviointikysely

- Kysely lähetetään elokuun 2023 lopussa
- Arviointikyselyn palautus 31.10.2023 mennessä (webropol)

6) Posterit

- Tulevaisuuden sote-keskushankkeiden loppuseminaari järjestetään 22.11.2023.
- STM on pyytänyt hankkeita valmistelemaan posterit kyseiseen tilaisuuteen. Posterissa tulisi esitellä alueellista kehittämistyötä ja sitä voi hyödyntää alueen tarpeiden mukaisesti esim. kansalais- tai ammattiviestinnässä

Loppuraportoinnissa tulee erityisesti huomioida raportoitavat ja Innokylään viedyt hyvät toimintamallit. Toimintamallit tulee luokitella a) käyttöön otettuihin toimintamalleihin, b) kesken jääneisiin toimintamalleihin sekä c) toimintamalleihin, joita ei oteta käyttöön hyvinvointialueella. Toimintamallien käyttöönotto tulisi arvioida palvelulinjoilla. Päivitetty listaus PirSOTE ja PirKOTI-hankkeen Innokylään viedyistä toimintamalleista lähetetään osallistujille ennen ohjausryhmän kokousta.

THLn aluekoordinaattori Leena-Kaisa Nikkarinen esittelee hankkeiden loppuraportoinnin ohjeistusta.

Päätösesitys: Merkitään esitys PirSOTE- ja PirKOTI-hankkeiden loppuraportoinnista tiedoksi.

Päätös: Merkittiin esitys tiedoksi.

6. Mielenterveyspalveluiden kehittäminen

Pirkanmaan psykiatrian, mielenterveys- ja päihdepalveluiden selvityksen nykytilan analyysin pohjalta on laadittu väliraportti. Väliraportissa kuvataan Pirkanmaan psykiatrian sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden nykytila sekä ne välittömät kehittämistoimenpiteet, jotka käynnistetään ennen loppuraportin jättämistä. Selvitystyön loppuraportti valmistuu syyskuun 2023 loppuun mennessä.

Osana väliraporttia todetaan, että työnjakoa uudistetaan moniammatillisuutta hyödyntämällä ja lisäksi hoitoon pääsyä tehostetaan perustamalla perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon työryhmä konkreettista jononpurkua varten.

PirSOTE-hankkeen yhtenä tehtävänä on saatavuuden parantaminen ja oikea palvelurakenne. Perustason päihde- ja mielenterveyspalveluiden vahvistamisen työpakettiin on kirjattu, että työpaketin tavoitteena on vahvistaa perustason päihde- ja mielenterveyspalveluita ja parantaa hoitoon pääsyä. Lisäksi kehittämistyö tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden toiminnallisten muutosprosessien ja yliopistosairaalan kanssa. Suunnitelmaan on myös kirjattu perus- ja erityistason välisen yhteistyön kehittäminen hoito- ja palveluketjuja sujuvoittamalla sekä peruspalveluiden saatavuutta vahvistamalla. Digi on myös osa tätä kokonaisuutta.

Ohjausryhmälle esitetään, että PirSOTE-hankerahoitusta käytetään loppuvuoden aikana päihde- ja mielenterveyspalveluiden jononpurkuun, (sähköisten) psykiatri- ja päihdelääkärikonsultaatioiden kehittämiseen sekä psykiatrisen liikkuvan toiminnan lisäämiseen. Hankerahoituksella vahvistettaisiin peruspalveluita yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa ja kehittämisen ja uuden toiminnan elementti olisi keskiössä. Tarkoituksena on luoda sujuvia, uudistettuja hoitoprosesseja yhteensovittamisen ja kokonaiskehittämisen keinoin.

Päätösesitys: Allokoidaan PirSOTE-hankerahoitusta loppuvuoden aikana päihde- ja mielenterveyspalveluiden jononpurkuun, (sähköisten) psykiatri- ja päihdelääkärikonsultaatioiden kehittämiseen sekä psykiatrisen liikkuvan toiminnan lisäämiseen.

Päätös: Päätösesitys hyväksyttiin ja päätettiin edetä sen mukaisesti.

7. Hoppu-hankkeen talousarviomuutos

Soten johtoryhmä on käsitellyt 16.8.2023 palvelutuotannon muutostalousarviota.

Tässä yhteydessä on esitetty, että Hopun investointi 1 tämän vuoden talousarviosta siirretään yhteensä 1,9 milj. € käytettäväksi vuonna 2024 ja 2025.

Talousarviomuutos kohdistuisi seuraavasti:

- henkilöstömenot v 2023 – 1,0 milj. €, siirto v 2024 0,8 milj. € ja v 2025 0,2 milj. €
- asiantuntijapalveluiden ostot v. 2023 -0,9 milj. €, siirto v. 2024 0,9 milj. €

Muutosesityksen perusteena on, että hankkeen käynnistäminen on vienyt suunniteltua pidempään uudelleen organisoitumisesta ja henkilöstön rekrytointihaasteista johtuen. Kesäkuun loppuun mennessä investointi 1:n osalta

toteuma on 217 134 €. Talousarviomuutoksen myötä on mahdollista päivittää hankesuunnitelmaa sekä resurssointia mm. vahvistamalla monipalveluasiakkaiden palveluiden ja kuntoutuksen saatavuuden kehittämistä.

Liitteenä muutostalousarvio (Liite 5.)

Päätösesitys: Ohjausryhmä hyväksyy palvelutuotannon Hoppu investointi 1:n muutostalousarvion, lähettää sen tiedoksi konsernipalveluihin ja hyväksyttäväksi HVA joryyn.

Päätös: Päätösesitys hyväksyttiin ja päätettiin edetä sen mukaisesti.

Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 27.9.2023 klo 10.00–12.00

Muutetaan seuraavan kokouksen ajankohdaksi 27.9.2023 klo 11:00–12:30

Jakelu: osallistujat

Liitteet: Liite 1. PirSOTE ja PirKOTI hankkeiden ja erillishankkeiden ohjausryhmä_pöytäkirja 210623
Liite 2. PirSOTE vammaispalvelut 23.8.2023.
Liite 3. Poimi-hanke esittely
Liite 4. PASEK esittely 23.8.2023
Liite 5. Pirkanmaan Kestävän kasvun rahoituksen Ta muutos